

3 Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření a cíle školy

Prvotním cílem tohoto školního vzdělávacího programu je vytvořit zdravé prostředí, ve kterém se žáci budou cítit bezpečně a ve kterém budou získávat kvalitní vzdělání prostřednictvím různých forem a metod (skupinová práce, projektové vyučování, ...). Různorodost vzdělávání vyjadřuje i motivační název školního vzdělávacího programu **Barevné vzdělávání**.

Kvality však není možné dosáhnout bez vzájemné spolupráce žáků, pedagogů, rodičů a vzdělávacích institucí. Proto je další cíl zaměřen na větší zapojení rodičů s možností více ovlivňovat vzdělávací proces svého dítěte v souvislosti s jeho různorodými vzdělávacími potřebami. Vzdělávací instituce by pak měly plnit funkci hodnotitele úrovně vzdělávání na škole.

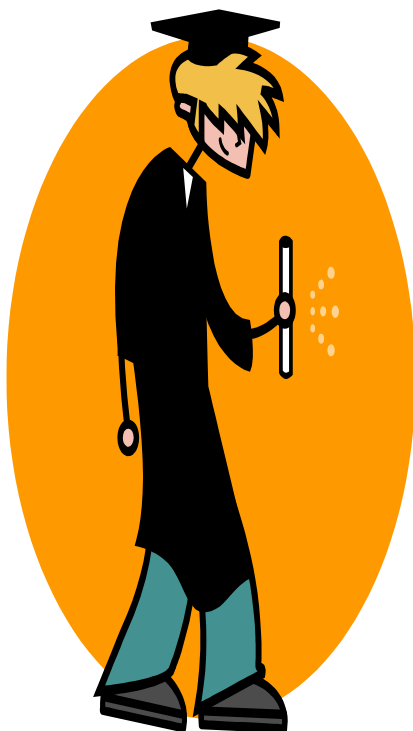
Škola by tak měla poskytovat službu, která by reflektovala aktuální dění ve světě, problémy současnosti a v rámci které by byly zohledňovány individuální potřeby žáků včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků sportovně nadaných.

Škola si klade za cíl:

- **podporovat schopnost sebehodnocení**
- **rozvíjet kreativitu žáka**
- **umožňovat prezentaci vlastních zkušeností**
- **rozvíjet kritické myšlení**
- **učit pozitivním prožitkem**
- **podporovat získávání zdravého sebevědomí**
- **vést k dodržování pravidel a uplatňování práv**
- **motivovat pro celoživotní učení**
- **vést k bezpečnému užívání digitálních technologií ve škole i v životě**
- **učit otevřeně komunikovat a spolupracovat**
- **rozvíjet možnosti žáka**
- **vést žáky k toleranci, ohleduplnosti a hodnotám**
- **vytvářet potřebu chránit fyzické i duševní zdraví, ...**

Výsledkem by měl být žák, který byl v rámci vzdělávání podporován v rozvíjení znalostí a dovedností (k řešení problémů, občanských, sociálních, ...), kterých pak bude moci využít v běžném životě. To znamená, že nepůjde jen o člověka vybaveného encyklopedickými vědomostmi.

Po absolvování 11. základní školy Plzeň podle Školního vzdělávacího programu – Barevné vzdělávání chci být schopen:

- řešit problémy
- vycházet ze svých zkušeností
- věnovat se celoživotnímu učení
 - dávat věci do souvislostí
- získávat informace z různých zdrojů
- týmové práce a zastávat role v týmu
 - prezentovat výsledky své práce
 - sebehodnocení
- posuzovat věrohodnost zdrojových informací
- zodpovědnosti za své úspěchy i neúspěchy
 - domluvit se ve více jazycích
- vyjadřovat se na úrovni (různými formami)
 - naslouchat druhým
 - obhajovat svůj názor
- účastnit se posuzovacích a rozhodovacích procesů
 - řešit konflikty
- být solidární a zodpovědný
 - organizovat různé aktivity
- bezpečně využívat nových technologií
 - navazovat nové kontakty
- vnímat aktuální problémy současného světa

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie školy

Výchovné a vzdělávací strategie školy jsou vymezeny prostřednictvím postupů, které budou v rámci vzdělávacího procesu uplatňovány všemi pedagogy a povedou k naplňování cílů školního vzdělávacího programu. Jsou formulovány na základě obecných charakteristik klíčových kompetencí a vedou k rozvíjení těchto kompetencí u žáků. Jsou základem pro formulaci výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni vyučovacích předmětů.

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

KOMPETENCE K UČENÍ - vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

- Při výuce klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací.
- Na praktických příkladech vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení.
- Žáky vedeme k sebehodnocení.
- Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní učivo a učivo rozšiřující, učíme žáky rozlišovat podstatné od méně důležitého.
- Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, je podněcována jejich tvořivost.
- Žáci se zúčastňují různých soutěží a olympiád.
- Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení.

-
- Uplatňujeme individuální přístup k žákům.
 - Žáky vedeme k vhodné prezentaci výsledků své práce.
 - Využíváme kladného hodnocení, povzbuzujeme, učíme žáky trpělivosti.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU - podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- Vedeme žáky k otevřenému upozorňování na problémy, učíme žáky nebát se problémů.
- Do výuky zařazujeme problémové úlohy z praktického života.
- Při vyučovacích hodinách se snažíme o to, aby děti objevovaly vzájemné vztahy a příčiny přírodních i společenských jevů.
- Podporujeme a rozvíjíme logické myšlení žáků.
- Klademe důraz na uplatňování základních myšlenkových operací - srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování, abstrakce.
- Vedeme žáky k hledání různých řešení, podporujeme netradiční způsoby řešení problémů.
- Rozvíjíme samostatnost a tvořivost žáků.
- Vedeme žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti - plánování, příprava, realizace, hodnocení.
- Žáci se zapojují podle svých schopností a dovedností do různých soutěží.
- Učíme žáky pracovat s informacemi ze všech možných zdrojů- ústních, tištěných, mediálních, počítačových (včetně internetu), získané informace vhodně využívat.
- Žáky vedeme k tomu, aby uměli některým problémům předcházet.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ - vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními lidmi.
- Vyučovací hodiny připravujeme tak, aby děti uplatňovaly v ústním i písemném projevu nejen základní myšlenkové operace, ale i fantazii a kreativitu.
- Své práce prezentují žáci formou nástěnných novin.
- Vedeme žáky k využívání různých zdrojů informací, jejich třídění a propojování.
- Učíme žáky argumentovat a obhajovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných.
- Klademe důraz na dodržování etiky komunikace.
- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé vyjadřování a chování žáků.
- Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami.
- Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ - rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

- Učíme žáky pracovat v týmech, vnímat vzájemné odlišnosti jako přínos pro efektivní spolupráci.
- Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Učíme žáky kriticky zhodnotit práci celého týmu, práci vlastní i ostatních členů týmu.
- Usilujeme o to, aby se žáci navzájem respektovali.
- Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů.
- Žáky vedeme k tomu, aby si vzájemně pomáhali.
- Učíme žáky odmítat vše, co narušuje dobré vztahy mezi nimi.

-
- Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel pro soužití ve škole.
 - Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě.

KOMPETENCE OBČANSKÉ - připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

- Klademe důraz na důsledné dodržování práv a povinností žáků, které jasně stanovuje školní řád.
- Při vyučovacích hodinách i na mimoškolních akcích upevňujeme kultivované chování žáků.
- Vedeme žáky k ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, k přírodě a ke kulturním a etickým hodnotám.
- Nabízíme žákům vhodné kulturní a sportovní aktivity, podporujeme zdravé sportovní soutěžení.
- Netolerujeme sociálně patologické projevy chování ani nezdvořilé a nekomarádské chování.
- Rozumně a zodpovědně využíváme dostupných prostředků výchovných opatření, kázeňské přestupky řešíme individuálně.
- Žáky vedeme k sebehodnocení, v hodnocení uplatňujeme prvky pozitivní motivace.
- Využíváme pomoci a zkušeností odborníků - výchovných poradců, PPP, SPC.
- Učíme žáky samostatně se rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí.
- Žáci jsou vedeni k správnému chápání principů a fungování demokracie.
- Ve škole pracuje žákovský parlament.
- Společně s žáky ve škole vytváříme esteticky podnětné a zdravé prostředí.
- Klademe důraz na ekologické myšlení, žáky vedeme k třídění odpadu.

KOMPETENCE PRACOVNÍ - pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

- Vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel a k plnění svých povinností a závazků.
- Klademe důraz na dodržování bezpečnostních pravidel, vedeme žáky k ochraně zdraví.
- Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky.
- Výuku doplňujeme o praktické exkurze.
- Různými formami žáky seznamujeme s rozličnými profesemi.
- Výběrem volitelných předmětů pomáháme žákům při profesní orientaci.
- Žáky vedeme k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností při volbě povolání.
- Postupně ujasňujeme představu žáků o jejich budoucím povolání a volbě vhodného dalšího studia.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ – podněcovat žáky k využívání technologií pro zjednodušení své práce a zkvalitnění výsledků jejich práce

- Vedeme žáky k využívání digitálních zařízení a aplikací ve vzdělávacím procesu i v běžném životě.
- Klademe důraz na dodržování bezpečnostních pravidel, upozorňujeme na rizika využívání digitálních technologií, vedeme žáky k ochraně před kybernetickou šikanou.
- Žáky vedeme k etickému chování v digitálním prostředí.

- Presentujeme výhody i nevýhody použití jednotlivých digitálních technologií, ukazujeme užití nových technologií.
- Vedeme žáky ke kritickému posuzování, optimální správě a vhodnému způsobu sdílení dat, informací a dalšího digitálního obsahu.
- Žáky seznamujeme se způsoby vytváření, úpravy a prezentace digitálního obsahu za pomoci digitálních prostředků.
- Vedeme žáky k rozhodování týkající se volby využití optimální technologie.
- Presentujeme využívání technologií pro zjednodušení a zefektivnění pracovních postupů a pro zkvalitnění výsledků práce.
- Ukazujeme význam digitálních technologií pro lidskou společnost.
- Vedeme žáky k předcházení situací, které vedou k ohrožení zařízení, dat i jednotlivců, kteří tato zařízení, technologie i data využívají.

3.3 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Z kapitoly 2 Charakteristika školy vyplynulo, že škola se zaměřuje na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Škola má dlouholetou tradici v péči o tyto žáky ve třídách dyslektických a logopedických. V naší škole probíhá integrace na úrovni skupinové i individuální. Potřeby těchto dětí při výuce jsou odlišné, těžiště potíží spočívá v komunikační oblasti, na úrovni řeči mluvené i psané.

V naší škole působí učitelé se speciálně pedagogickým vzděláním, úzce spolupracujeme s PPP a SPC pro žáky s vadami řeči, žáci mají také možnost individuální péče pod vedením výchovné poradkyně. Na škole působí psycholog. Speciální péči neposkytujeme pouze na prvním stupni, ale po celou dobu povinné školní docházky.

Logopedické třídy jsou určeny pro žáky s vadami řeči (převážně se jedná o opožděný vývoj řeči, nesprávnou výslovnost, ale často také dysfázii, dysartrii, rozštěpové vady a koktavost). Dětem je věnována cílená péče během celého dne, ve třídě je menší počet dětí (do 14). Výuka probíhá podle běžných osnov, učivo není redukováno oproti běžným třídám, nad rámec běžné výuky je poskytována 1 hodina logopedické péče. Po překonání potíží (nejčastěji po ukončení 2. ročníku) bývá dítě přeřazeno do běžné třídy nebo se vrací do školy v místě bydliště.

Dyslektické třídy jsou určeny pro žáky s vývojovými poruchami učení (SPU) – převážně dyslexií, ale také dysgrafií, dysortografií a dyskalkulií, jsou zřizovány pro žáky nejdříve od 2. ročníku. Dětem je věnována cílená péče během celého dne, ve třídě je menší počet dětí (do 14). Výuka probíhá podle běžných osnov, učivo není redukováno oproti běžným třídám.

Materiál k osvojení a procvičování učiva je v logopedických i dyslektických třídách volen s ohledem na potíže žáků. Přizpůsobeno je také tempo práce, hodnocení je diferencované podle stupně vady, tolerantní k potížím.

Žákům se SVP je poskytováno speciální vzdělávání na základě speciálně pedagogického a psychologického vyšetření a písemného doporučení školského poradenského zařízení (PPP, SPC).

O formě speciálního vzdělávání rozhoduje na základě žádosti rodičů ředitel školy (individuální integrace, skupinová integrace).

Pro zajištění speciálně vzdělávacích potřeb žáků individuálně integrovaných může být zpracováván plán pedagogické podpory (dále jen PLPP) - pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně nebo individuální vzdělávací plán (dále jen IVP) – pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně.

Žáci se SVP (skupinová i individuální integrace) jsou vzdělávání pomocí následujících podpůrných opatření:

- speciální metody
- kompenzační a rehabilitační učební pomůcky
- snížený počet žáků ve třídě
- zařazení předmětu logopedická péče
- zařazení žáků do nápravných programů DOV, KUPOZ
- práce s počítačovými programy
- preferování slovního hodnocení
- rozlišování chyb, které souvisí s poruchou
- texty úkolů vidět
- zvýšená kontrola chápání obsahu
- kopírování textů
- tolerance úpravy
- omezení hlasitého čtení před třídou
- časová tolerance
- názorné pomůcky
- zvýšená kontrola porozumění

PLPP i IVP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP i IVP mají písemnou podobu. Před jejich zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP i IVP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce a všichni vyučující. PLPP škola vyhodnocuje naplňování cílů nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření (PO).

IVP je sestavován na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zákonného zástupce (platí pro žáky s individuální integrací). IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je vyhodnocován dvakrát ročně. PLPP i IVP mohou být doplňovány a upravovány v průběhu školního roku.

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost, dále školními speciálními pedagogy a školním psychologem. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Předpokladem pro úspěšné vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je odbornost pedagogů a znalost vyšetření jednotlivých žáků. Potom mohou být pedagogy uplatňována výše uvedená podpůrná opatření.

3.4 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Vzhledem k zaměření školy na vzdělávání žáků s rozšířenou výukou tělesné výchovy se vzdělávání mimořádně nadaných žáků týká především sportu. Již v kapitole 2 Charakteristika školy bylo řečeno, že v každém ročníku na 2. stupni existuje jedna sportovní třída. U žáků těchto tříd je realizován všestranný sportovní rozvoj. Oproti běžným třídám mají

upravený učební plán, ve kterém je z disponibilní časové dotace tělesné výchovy věnováno 10 vyučovacích hodin (viz. kapitola 4 Učební plán). V praxi to znamená, že v každém ročníku mají žáci těchto tříd 5 vyučovacích hodin tělesné výchovy (2 hodiny běžné tělesné výchovy, 1 hodina plavání nebo kondičního cvičení, 2 hodiny sportovních her). Mimo učební plán zpravidla každý žák absolvuje specializaci ve svém sportu u svého oddílu.

Předpoklady přijetí:

- úspěšné ukončení 5. ročníku ZŠ
- odpovídající zdravotní stav – souhlas lékaře se zařazením do sportovní třídy
- úspěšné splnění talentových zkoušek z tělesné výchovy
- splnění kritérií sportovních oddílů (fyzické předpoklady a obecné motorické schopnosti, psychické a sociální předpoklady)

Žáci sportovně nadaní a mimořádně nadaní jsou vzdělávání pomocí následujících podpůrných opatření:

- specializované třídy pro vzdělávání mimořádně nadaných žáků
- zvýšená týdenní časová dotace tělesné výchovy v učebním plánu
- zimní soustředění na běžkách v každém ročníku
- jarní soustředění zaměřené na sportovní hry, hry v přírodě
- účast na sportovních soutěžích pořádaných AŠSK (Asociace školních sportovních klubů)
- školní sportovní soutěže
- návaznost na sportovní svazy (tenis, pozemní hokej, házená), sportovní centra mládeže, reprezentaci
- uvolňování dětí z vyučování při splněných školních povinnostech za účelem reprezentace
- nepravidelné přátelské zápasy s jinými školami či kluby v ČR nebo v zahraničí
- možnost navštěvovat sportovní hry

Podmínky pro setrvání žáka ve sportovní třídě jsou:

- 1) úspěšné absolvování předchozího ročníku (bez hodnocení nedostatečně)
- 2) hodnocení chování – velmi dobré

V případě nesplnění těchto podmínek je žák přeřazen do běžné třídy příslušného ročníku.

Pro zajištění vzdělávání žáků mimořádně nadaných v ostatních oblastech vzdělávání je v rámci individuální integrace vytvářeny PLPP - pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně nebo IVP – pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně.

PLPP i IVP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, výchovným poradcem, rodiči a školským poradenským zařízením. PLPP i IVP mají písemnou podobu. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce a všichni vyučující. PLPP škola vyhodnocuje naplňování cílů nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření (PO).

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost, dále školními speciálními pedagogy a školním psychologem. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní

rok. IVP je vyhodnocován dvakrát ročně. PLPP i IVP mohou být doplňovány a upravovány v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP řediteli školy.

Žáci nadaní a mimořádně nadaní v ostatních oblastech vzdělávání (mimo sport) jsou vzdělávání pomocí následujících podpůrných opatření:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka
- obohacování vzdělávacího obsahu jednotlivých předmětů
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.

Předpokladem pro úspěšné vzdělávání mimořádně nadaných žáků je odbornost pedagogů a znalost nadání jednotlivých žáků vyplývající z doporučení školského poradenského zařízení. Potom mohou být pedagogy uplatňována výše uvedená podpůrná opatření.

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata se týkají aktuálních problémů dnešního světa a měla by dát prostor pro individuální projev každého žáka v rámci vzájemné spolupráce a kreativity pedagoga v souvislosti s přípravou realizace průřezového tématu nebo tematického okruhu. Jsou nedílnou součástí školního vzdělávacího programu. Kromě možnosti prezentovat aktuální problémy současného světa průřezová témata svým charakterem umožňují propojit více vzdělávacích oborů. Souvislost vzdělávacího oboru s konkrétním průřezovým tématem nebo tematickým okruhem prezentuje poslední sloupec s názvem Poznámky v rámci tabulace učebních osnov jednotlivých vzdělávacích oborů. Stejný tematický okruh nebo téma se tak objeví v tabulaci více vzdělávacích oborů. Pedagog tak má ve svých učebních osnovách naznačenu požadovanou průřezovost.

3.5.1 Začlenění průřezových témat na 1. stupni

Průřezová témata na 1. stupni jsou realizována formou integrace do vyučovacích předmětů. Tematické okruhy a témata tak budou prezentována v různých předmětech a různých ročnících 1. stupně. Jak už bylo řečeno, jednotlivá témata se objeví v tabulkách vzdělávacích oborů. Pro přehlednost uvádíme přiřazení témat a tematických okruhů jednotlivým předmětům a ročníkům.

Tabulka 1 Začlenění průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova**

Předmět	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Čj	Psychohygiena, komunikace a mezilidské vztahy, pozitivní ústní motivace	Osobnostní sociální rozvoj, kreativita osobnosti, rozvoj morální, rozvoj sociální, komunikační rozvoj	Osobnostní sociální rozvoj, kreativita osobnosti, rozvoj morální, rozvoj sociální, komunikační rozvoj	Osobnostní, sociální a morální rozvoj	Osobnostní, sociální a morální rozvoj
Cizí j.	-	-	Studijní dovednosti, hodnoty různosti, kreativity, etické rozhodování	Studijní dovednosti, hodnoty různosti, kreativity, etické rozhodování	Studijní dovednosti, hodnoty různosti, kreativity, etické rozhodování
M	Rozvoj smyslového vnímání, soustředění, dovednost zapamatování a řešení problémů, rozvoj kreativity	Řešení problémů, schopnost smyslového vnímání, rozvoj kreativity	Řešení problémů, schopnost smyslového vnímání, kreativita	Rozvoj schopností poznávání, kreativita, komunikace, mezilidské vztahy, řešení problémů, rozhodovací dovednosti, kooperace	Rozvoj kreativity a originality, řešení problémů
I	-	-	-	Studijní dovednosti, hodnoty různosti, kreativity, etické rozhodování, zvládání vlastního chování	Studijní dovednosti, hodnoty různosti, kreativity, etické rozhodování, zvládání vlastního chování
Prv	Duševní a sociální život	Spolupráce a komunikace v týmu	Umění jako prostředek komunikace, dovednosti v rozhodování, mezilidské vztahy, respektování, podpora, pomoc	-	-
Př	-	-	-	Rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznávání a sebepojetí, psychohygiena, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje	Sebepoznávání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace

				a praktická etika	
VI	-	-	-	Sociální rozvoj, mezilidské vztahy, osobnostní rozvoj, psychohygiena, sebepoznávání a sebepojetí	Rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznávání a sebepojetí, psychohygiena, mezilidské vztahy, poznávání lidí, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje a praktická etika
Hv	Osobnostní rozvoj, kreativita, sociální rozvoj, komunikace	Osobnostní rozvoj, kreativita, sebepoznání, sociální rozvoj, komunikace	Osobnostní rozvoj, kreativita, sebepoznání, psychohygiena, sociální rozvoj, komunikace	Osobnostní rozvoj, kreativita, sebepoznání, psychohygiena, sociální rozvoj, komunikace	Osobnostní rozvoj, kreativita, sociální rozvoj, komunikace
Vv	Osobnostní rozvoj a sociální rozvoj	Osobnostní rozvoj a sociální rozvoj	Osobnostní rozvoj a sociální rozvoj	Osobnostní rozvoj a sociální rozvoj	Osobnostní rozvoj a sociální rozvoj
Tv	Rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Pv	Rozvoj schopnosti poznávání a kreativita	Psychohygiena, kooperace, kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Rozvoj schopnosti poznávání, kreativita	Mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, kreativita	Mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, kreativita

Tabulka 2 Začlenění průřezového tématu **Výchova demokratického občana**

Předmět	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Čj	Lidská práva a svobody	Občanská společnost a škola	Občanská společnost a škola, demokratické myšlení	Občanská společnost a škola, demokratické myšlení	Občanská společnost a škola, demokratické myšlení
Cizí j.	-	-	Občanská společnost a škola	Sebeúcta, samostatnost, ohleduplnost, ochota pomáhat slabším	Občanská společnost a škola, sebeúcta, samostatnost a spolupráce

M	Řád, pravidla	Argumentace, komunikace, řád	Argumentace, komunikace, řád	Řád, souvislosti	Řád, pravidla
I	-	-	-	Sebeúcta, samostatnost, ohleduplnost a ochota pomáhat slabšímu, dodržování zákonů, řád a pravidla	Sebeúcta, samostatnost, participace, dodržování zákonů, řád a pravidla
Prv	Občanská společnost a škola, třídní kolektiv	Občanská společnost a škola, demokratické vztahy ve třídě, odpovědnost, lidská práva	Občan ,občanská společnost a škola, týmové spolupráce, pravidla a povinnosti, odpovědnost	-	-
Př	-	-	-	-	-
VI	-	-	-	Práva a povinnosti	Volby, hodnoty demokratického systému, principy demokracie, Ústava ČR, společenské organizace, obce
Hv	-	-	-	-	-
Vv	-	-	Kulturní, etnické jiné odlišnosti	Občan , občanská společnost a stát	-
Tv	Občanská společnost a škola, smysl pro spravedlnost	Občanská společnost a škola, pravidla, čistota, bezkonfliktnost	-	-	-
Pv	Občan, občanská společnost a stát	Principy demokracie	Občan, občanská společnost	Občan ,občanská společnost a stát	Občan, občanská společnost a stát

Tabulka 3 Začlenění průřezového tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

Předmět	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Čj	Racionální uvažování, upevňování, emocionalita	Evropa a svět nás zajímá, rodinné příběhy	Evropa a svět nás zajímá, jazykové dovednosti, evropské kultury	Evropa a svět nás zajímá, jazykové dovednosti, evropské kultury	Evropa a svět nás zajímá, jazykové dovednosti, evropské kultury
Cizí j.	-	-	Objevujeme Evropu a svět, vzdělání mladých Evropanů, evropská	Evropa a svět nás zajímá, naši sousedé, mezinárodní setkávání	Evropa a svět nás zajímá, naši sousedé, vzdělání mladých Evropanů

			integrace		
M	Souvislosti	Racionální uvažování, souvislosti	Racionální uvažování, souvislosti	Souvislosti	Souvislosti
I	-	-	-	Perspektiva, mezinárodní dimenze	Postoj ke světu, chování evropských občanů, perspektiva, mezinárodní dimenze
Prv	Evropa a svět nás zajímá, poznávání světových kultur	Osobnostní vzory	Státní a evropské symboly	-	-
Př	-	-	-	Vztah k Evropě a světu	Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět
VI	-	-	-	Naše vlast a Evropa	Evropská integrace, instituce, mezinárodní organizace, solidarita
Hv	Evropa a svět nás zajímá, poznávání evropské hudby	Evropa a svět nás zajímá, lidová slovesnost	Evropa a svět nás zajímá, zvyky a tradice národů Evropy	Evropa a svět nás zajímá, evropská hudba	Evropa a svět nás zajímá, evropská hudba
Vv	Evropa a svět nás zajímá, lidová slovesnost	Evropa a svět nás zajímá, zvyky a tradice národů Evropy	Evropa a svět nás zajímá, zvyky a tradice národů Evropy	Kulturní odlišnosti mezi národy	Kulturní odlišnosti mezi národy
Tv	Dodržování lidských práv	Obohacování pohledů žáka na sama sebe	Dodržování lidských práv	Osobní a občanský život jednotlivce	Obohacování pohledů žáka na sama sebe
Pv	Kulturní rozmanitost	Zvyky a tradice národů Evropy	Osobní a občanský život jednotlivce	Tradice národů Evropy, styl života v evropských rodinách	Styl života v evropských rodinách

Tabulka 4 Začlenění průřezového tématu **Multikulturní výchova**

Předmět	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Čj	Kulturní diference, jedinečnost každého člověka	Lidské vztahy, spolupráce, tolerance, empatie, princip slušného chování	Kulturní diference, kulturní zakotvení, lidské vztahy, spolupráce, multikulturnalita, naslouchání druhým, rovnocennost jazyků	Kulturní diference, kulturní zakotvení, lidské vztahy, spolupráce, tolerance, multikulturnalita, naslouchání druhým, specifické rysy jazyků	Kulturní diference, kulturní zakotvení, lidské vztahy, spolupráce, tolerance, empatie, multikulturnalita, naslouchání druhým, vstřícný postoj k odlišnostem

Cizí j.	-	-	Kulturní diference, kulturní zakotvení, lidské vztahy, spolupráce, etnický původ, rovnocennost etnických skupin, multikulturalita, komunikace s příslušníky odlišných kultur	Kulturní diference, kulturní zakotvení, lidské vztahy, spolupráce, etnický původ, rovnocennost etnických skupin, multikulturalita, komunikace s příslušníky odlišných kultur	Lidské vztahy, spolupráce, multikulturalita, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění
M	Lidské vztahy, spolupráce, tolerance, porovnávání shodných a rozdílných znaků	Lidské vztahy, spolupráce, tolerance	Lidské vztahy, spolupráce, tolerance	Lidské vztahy, spolupráce, tolerance	Lidské vztahy, spolupráce, tolerance
I	-	-	-	Lidské vztahy, rozvoj dovednosti využívat interkulturních kontaktů	Lidské vztahy, rozvoj dovednosti využívat interkulturních kontaktů
Prv	Kulturní diference, jedinečnost každého člověka, etnický původ, poznávání etnických skupin	Kulturní diference, kulturní zakotvení, lidské vztahy – harmonické vztahy v rodině	Lidské vztahy, spolupráce, empatie, princip sociálního smíru a solidarity, základní lidská práva, odstranění předsudků vůči etnickým skupinám	-	-
Př	-	-	-	Lidské vztahy, tolerance a spolupráce s jinými lidmi	Lidské vztahy, tolerance a spolupráce s jinými lidmi
VI	-	-	-	Kulturní diference, kulturní zakotvení, lidské vztahy, slušné chování, tolerance, etnický původ, zvláštnosti etnik	Kulturní diference, sociokulturní rozdíly, lidské vztahy, spolupráce, tolerance, etnický původ, různé způsoby života
Hv	Kulturní diference, jedinečnost každého člověka, lidské vztahy, tolerance	Kulturní diference, jedinečnost každého člověka, mezilidské vztahy	Kulturní diference, jedinečnost každého člověka, lidské vztahy, spolupráce, multikulturalita,	Kulturní diference, kulturní zakotvení, lidské vztahy, vzájemné obohacování různých kultur,	Kulturní diference, kulturní zakotvení, lidské vztahy, spolupráce, multikulturalita, zpěv písní

			zpěv písní v cizím jazyce	multikulturalita, zpěv písní v cizím jazyce	v cizím jazyce, respektování zvláštností různých etnik
Vv	Kulturní diference, kulturní zakotvení, etnický původ, různé způsoby života	Kulturní diference, kulturní zakotvení, etnický původ, různé způsoby života	Kulturní diference, kulturní zakotvení, etnický původ, různé způsoby života	Kulturní diference, kulturní zakotvení	Kulturní diference, kulturní zakotvení
Tv	Lidské vztahy, spolupráce, tolerance, empatie	Lidské vztahy, spolupráce, tolerance, empatie	Lidské vztahy, spolupráce, tolerance, empatie	Lidské vztahy, spolupráce, tolerance, empatie	Lidské vztahy, spolupráce, tolerance, empatie
Pv	Kulturní diference, kulturní zakotvení	Kulturní diference, kulturní zakotvení	Kulturní diference, kulturní zakotvení, lidské vztahy, spolupráce, etnický původ, různé způsoby života	Kulturní diference, kulturní zakotvení, lidské vztahy, spolupráce, etnický původ, různé způsoby života	Kulturní diference, kulturní zakotvení, lidské vztahy, spolupráce, etnický původ, různé způsoby života

Tabulka 5 Začlenění průřezového tématu **Environmentální výchova**

Předmět	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Čj	Komunikace o životním prostředí	Komunikace o životním prostředí	Komunikace o problémech životního prostředí	Názory na kvalitu životního prostředí	Obhajoba a zdůvodňování názorů na životní prostředí
Cizí j.	-	-	Podmínky života v různých částech světa	Vztah k prostředí v různých oblastech světa	Souvislosti – globální problémy
M	Modelové příklady jednání z hlediska životního prostředí	Modelové příklady jednání z hlediska životního prostředí	Modelové příklady jednání z hlediska životního prostředí	Modelové příklady jednání z hlediska životního prostředí	Modelové příklady jednání z hlediska životního prostředí
I	-	-	-	Hodnocení objektivnosti informací o životním prostředí	Zjišťování aktuálních informací o životním prostředí
Prv	Vztah člověka a prostředí - krajina	Les v našem prostředí	Základní podmínky života, město, vesnice, umělý ekosystém	-	-
Př	-	-	-	Ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí	Životní styl
VI	-	-	-	Recyklace, hospodaření s odpady	Ochrana přírody a kulturních památek

Hv	Přírodní prostředí jako zdroj inspirace	Přírodní prostředí jako zdroj inspirace	Přírodní prostředí jako zdroj inspirace	Vnímání estetických hodnot prostředí	Vnímání estetických hodnot prostředí
Vv	Využití přírodních materiálů	Vnímání estetických kvalit prostředí	Využití odpadového materiálu	Zachycení rozmanitosti přírody	Zachycení rozmanitosti přírody
Tv	Vztah člověka k prostředí	Vztah člověka k prostředí	Vztah člověka k prostředí	Vliv prostředí na zdraví	Důležitost péče o přírodu při organizaci masových akcí
Pv	Využití odpadového materiálu	Využití přírodních materiálů	Ekosystémy - město	Ekosystémy - vesnice	Tvořivost ve vztahu k životnímu prostředí

Tabulka 6 Začlenění průřezového tématu **Mediální výchova**

Předmět	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Čj	Komunikační schopnosti, vnímání mluveného i psaného projevu	Výrazové prostředky pro tvorbu sdělení	Rozdíl mezi informativním a zábavním sdělením	Význam a užitečnost mediálního sdělení	Výrazové prostředky pro vyjádření názoru
Cizí j.	-	-	Dětské výukové pořady	Časopisy jako zdroje materiálu	Jevy v evropském kontextu
M	Média jako zdroj informací	Média jako zdroj informací	Realita na základě faktů	Práce v realizačním týmu	Kritický přístup k reklamě, ověření matematickými prostředky
I	-	-	-	Rozdíl mezi informací a reklamním sdělením	Tvorba mediálních sdělení, práce v týmu, využití digitálních materiálů
Prv	Vliv médií na uspořádání dne	Vliv médií na každodenní život	Kritický přístup k reklamě	-	-
Př	-	-	-	Časový harmonogram, práce s informacemi	Využití médií jako zdroje informací
VI	-	-	-	Rozlišení reality od stereotypů	Role médií ve společnosti
Hv	-	Výběr zvuků z hlediska záměru sdělení	Vnímání autora mediálních sdělení	Výběr a kombinace zvuků z hlediska záměru sdělení	Zezábavnující principy mediálních sdělení
Vv	-	Výběr obrazů z hlediska záměru sdělení	Vnímání autora mediálních sdělení	Výběr a kombinace obrazů z hlediska záměru sdělení	Vliv reklamy na chování, prezentace vlastní tvorby
Tv	Využití médií jako zdroje informací, zábava	Využití médií jako zdroje informací (sportovní akce)	Využití médií jako zdroje informací (zdravý životní)	Využití médií jako zdroje zábavy (sportovní TV)	Kritický přístup k reklamě týkající se zdravého živ.

			styl)	pořady)	stylu
PČ	Využití médií jako zdroje kvalitní zábavy (náměty z časopisů)	Využití médií jako zdroje informací (pracovní návody)	Porovnávání jevů v evropském kontextu	Porovnávání procesů v evropském kontextu	Pěstování odpovědnosti za prezentaci

3.5.2 Začlenění průřezových témat na 2. stupni

Průřezová témata na 2. stupni jsou realizována projektovým způsobem prostřednictvím Oborových dnů. V rámci těchto dnů, které se konají 4x ročně (říjen, leden, duben, červen) je realizováno 18 dílčích projektů (vždy celý den, 5-6 vyučovací hodiny). Každý ze 18-ti pedagogů 2. stupně je garantem jednoho dílčího projektu (navrhl, vypracoval a zastiňuje daný projekt). Témata dílčích projektů jsou buď totožná přímo s názvy tematických okruhů nebo vznikla spojením dvou příbuzných tematických okruhů. Rozdělení ukazuje následující tabulka. Nad rámec průřezových témat, i s ohledem na neustále se zvyšující počet žáků školy, jsou navíc zařazeny dva projekty, které reflektují aktuální problémy současného světa a jsou rovněž průřezové.

Tabulka 7 Rozdělení průřezových téma a tematických okruhů pro potřeby dílčích projektů

Osobnostní a sociální výchova (6. + 7. ročník)
1) Osobnostní rozvoj, morální rozvoj
2) Sociální rozvoj
Výchova demokratického občana (6. + 7. ročník)
3) Občan, občanská společnost, škola a stát
4) Formy participace občanů v politickém životě
5) Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (8. + 9. ročník)
6) Objevujeme Evropu a svět; Evropa a svět nás zajímá
7) Jsme Evropané
Multikulturní výchova (8. + 9. ročník)
8) Kulturní diference, multikulturalita a etnický původ
9) Lidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity
Environmentální výchova (6. + 7. ročník)
10) Základní podmínky života, ekosystémy
11) Vztah člověka k prostředí
12) Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Mediální výchova (8. + 9. ročník)
13) Kritické čtení, vnímání autora a mediálních sdělení
14) Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
15) Fungování a vliv médií ve společnosti
16) Stavba mediálních sdělení a tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu
Problémy současného světa
17) Finanční gramotnost (8. + 9. ročník)

18) Ochrana člověka za mimořádných událostí (6. + 7. ročník)

Údaj v závorce za názvem průřezového tématu udává, z jakých ročníků budou žáci příslušný dílčí projekt realizovat. Pro žáky 6. a 7. ročníku je tak určeno devět a pro žáky 8. a 9. ročníku také devět dílčích projektů.

Před každým Oborovým dnem proběhne zápis žáků příslušných ročníků ke garantům dílčích projektů. Opakovaný zápis žáka ke stejnému garantovi není možný. Garant realizuje stejný projekt 4x ročně vždy s jinou skupinou žáků (12 – 15).

Žák v průběhu 6. až 9. ročníku postupně projde šestnácti oblastmi, na které bylo šest průřezových témat rozděleno.

Zpracování dílčích projektů pro realizaci průřezových témat na 2. stupni bylo podpořeno z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím projektu CZ.04.1.03/3.1.15.2/092 **Podpora realizace průřezových témat v rámci ŠVP s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí**. Dílčí projekty byly vytvořeny podle struktury uvedené níže. Jejich definitivní verze pro realizaci je uvedena v samostatném dokumentu, který je výstupem z výše uvedeného projektu.

Struktura dílčích projektů realizovaných v rámci grantu ESF č.CZ.04.1.03/3.1.15.2/0092:
„Podpora realizace průřezových témat v rámci ŠVP s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí“

11. základní škola Plzeň, Baarova 31

*Zpracovali: Mgr. Marie Soukupová, Mgr. Martina Václavovičová, Mgr. Pavel Červený (všichni 11.ZŠ Plzeň)
Hodnotitelé: Doc. PaedDr. Alena Matušková, CSc.; PhDr. et PaedDr. Věra Kosíková, Ph.D. (obě ZČU v Plzni);
Mgr. Tomáš Chochole; PaedDr. Ladislav Voldřich (oba KCVJŠ Plzeň)*

Název projektu/Motivační název projektu:

Garant projektu:

Průřezové téma, kterého se projekt týká:

Tematické okruhy průřezových témat, kterých se projekt týká:

Témata tematických okruhů, kterých se projekt týká:

Časové a organizační vymezení projektu (časová dotace, ročníky, umístění):

Materiální vybavení pro realizaci projektu:

Počet žáků účastnících se projektu:

Cíle projektu:

Popis projektu:

Použité metody práce, organizační formy, výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při realizaci projektu:

Klíčové kompetence, k jejichž dosažení bude realizace projektu přispívat (ve vztahu k projektu):

Mezipředmětové vztahy (pouze předměty):

Dotčená témata v rámci mezipředmětových vztahů:

Celkové přínosy projektu:

Závěr:

Další důležité skutečnosti: např. odlišnost realizace projektu v různých ročních obdobích, ...

Hodnocení projektu:

3.6 Poradenství

Poradenské služby ve škole zajišťují především výchovní poradci (pro 1. i 2. stupeň) ve spolupráci s metodikem prevence, vedením školy, třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky. Od konce školního roku 2012/2013 na škole pracuje školní psycholog.

Cílem poradenství je především psychologická péče, prevence sociálně patologických jevů a kariérové poradenství.

Týká se především:

- integrace žáka se speciálními vzdělávacími potřebami
- další volby povolání v souvislosti se vzdělávací oblastí Člověk a svět práce
- koordinace a realizace Minimálního preventivního programu
- řešení problematiky neúspěšnosti a výchovných problémů žáka
- integrace žáka nadaného
- poskytování informací o dalších poradenských službách
- spolupráce s dalšími institucemi zabývajícími se poradenstvím
- metodické podpory učitelům
- podpory rodičům ve výchovném i vzdělávacím procesu jejich dětí
- zajišťování programů s problematikou prevence a poradenství

Výchovní poradci, metodik prevence i školní psycholog realizují konzultační hodiny podle individuálních potřeb žáků, rodičů i učitelů.

3.7 Zájmové útvary

Školy jako doplňkovou činnost nabízí celou řadu zájmových útvarů (kroužků) se zaměřením především na sport (Sportovní hry, ...), jazyk (Angličtina s internetem, Čtenářský klub, ...), umělecké činnosti (Keramika, ...) nebo rozvoj myšlení (Badatelský kroužek, Klub rozvoje logického myšlení, ...). Jedná se o volnočasové aktivity, které jsou realizovány vždy v pololetním cyklu. Nabídka kroužků je aktualizována na základě časových možností garanta zájmového útvaru. Otevření kroužku souvisí s aktuálním zájmem žáků a rodičů. Další kroužky jsou realizovány v rámci školní družiny (viz. podkapitola 2.8 Školní družina).